

Den 24. januar 2022

Notat om hovedindhold i forslag til ændring af lov om miljøbeskyttelse (Bemyndigelse til fastsættelse af regler om kommunalbestyrelsens adgang til at vedtage forskrifter om udskiftning eller nedlæggelse af visse fyringsanlæg i visse geografiske områder)

Baggrund og formål

Lovforslaget skal udmønte de dele, der vedrører partikelforurening fra brændeovne, i Aftale om *Miljøinitiativer i grønne byer og en hovedstad i udvikling*, som regeringen den 14. september indgik med Socialistisk Folkeparti, Radikale Venstre og Enhedslisten. Ifølge aftalen skal der bl.a. gives mulighed for, at kommunerne kan vælge at forbyde ældre brændeovne i områder med fjernvarme eller naturgas. Denne del af aftalen udmøntes med et lovforslag, der giver alle kommuner mulighed for at vedtage forskrifter om udskiftning eller nedlæggelse af visse fyringsanlæg i visse geografiske områder.

Lovforslagets indhold

Med lovforslaget foreslås det, at alle kommuner får mulighed for at forbyde ældre brændeovne og pejseindsatse, som er installeret senest den 1. juni 2008 i områder med fjernvarme eller naturgas. Lovforslaget supplerer lov nr. 1905 af 11. december 2020 om ændring af miljøbeskyttelsesloven, som indebærer en pligt til at udskifte eller nedlægge brændeovne og pejseindsatse produceret før 2003 ved ejerskifte af fast ejendom (ejerskifteordningen). Ejerskifteordningen udgør et landsdækkende initiativ, mens dette lovforslag giver mulighed for en styrket lokal indsats mod partikelforurening fra brændeovne i de kommuner, som måtte ønske det. Effekterne af ordningen er bl.a. afhængig af, hvor mange kommuner der vælger at tilslutte sig ordningen, udbredelse af fjernvarme eller naturgas i den enkelte kommune samt antallet af ældre brændeovne og pejseindsatse i kommunen. Det anslås, at 80 pct. af danske boliger er beliggende i områder med fjernvarme eller naturgas, mens ca. 55 pct. af landets brændeovne og pejseindsatser, som dermed kan blive omfattet af ordningen, er beliggende i områder med fjernvarme eller naturgas.

Økonomiske og implementeringsmæssige konsekvenser

Stat, kommuner og regioner

Der vil være økonomiske og implementeringsmæssige konsekvenser for kommunerne forbundet med udmøntning af lovforslaget. Idet der er tale om en frivillig tilvalgsordning for kommunerne, skal kommunerne selv skulle bære omkostninger til etablering, administration og håndhævelse af ordningen. De samlede omkostninger vil afhænge af antallet af kommuner, som vælger at gøre brug af ordningen. Der er ingen økonomiske og implementeringskonsekvenser for regionerne. Der vil være mindre økonomiske konsekvenser for staten, idet Miljøstyrelsen, som skal udarbejde vejledningsmateriale til ordningen, forventes at få en udgift på ca. 2 mio. kr. i perioden 2022-2024. Udmøntningen af lovforslaget medfører samfundsøkonomiske gevinster. Der vil således være færre udgifter for stat, regioner og kommuner som følge af færre hospitalsindlæggelser og færre sygedage blandt personer med luftvejslidelser, færre tabte leveår m.v. Hvis alle kommuner tilslutter sig ordningen, vil den forventede samlede samfundsøkonomiske gevinst med stor usikkerhed beløbe sig til en nutidsværdi på omkring 4 mia. kr. i 2040. Hvis alene kommunerne København, Aarhus, Aalborg, Odense og Frederiksberg tilslutter sig, vil den forventede samlede samfundsøkonomiske gevinst med stor usikkerhed beløbe sig til en nutidsværdi på omkring 580 mio. kr. i 2040.

Erhvervslivet

Virksomheder, som ejer fast ejendom med en brændeovn eller pejseindsats installeret senest den 1.

juni 2008 beliggende i et område med fjernvarme eller naturgas til individuel opvarmning, er omfattet af ordningen. Antallet af virksomheder vil afhænge af, hvor mange kommuner, som vælger at gøre brug af ordningen. Udgiften til en ny brændeovn er typisk ca. 5.000 - 20.000 kr., og vil vurderes at være en energiforbedring af boligen, idet nye brændeovne udnytter brændet mere effektivt. Omkostningen til evt. lukning af ildstedet forventes at være gennemsnitligt ca. 5.000 kr. Miljøministeriet har vurderet, at det vil medføre i alt ca. 7.900 ekstra skrotninger i virksomhedsejede udlejningsboliger, heraf ca. 4.200 i etageejendomme og ca. 3.700 i parcel- og rækkehuse, hvis alle kommuner tilsluttede sig ordningen i 2024. Ud af de 7.900 ekstra skrotninger af gamle brændeovne, antages det, at 30 procent nedlægger brændeovnen. Et sådant scenarie vil medføre økonomiske omstillingsomkostninger for de omfattede virksomheder på ca. 13 mio. kr. frem mod 2040 og ca. 12 mio. i omkostninger for virksomheder, som frivilligt vælger udskiftning af ny brændeovn frem mod 2040. Det vurderes ikke sandsynligt, at alle kommuner tilslutter sig ordningen i 2024. Hvis derimod omkring en tredjedel af kommunerne tilslutter sig ordningen, vil den direkte økonomiske omkostning for virksomheder for nedlukning af brændeovne udgøre ca. 4,3 mio. kr. og ca. 4 mio. kr. for udskiftning.

Danske brændeovnsproducenter er førende inden for brændeovne med relativt lave emissioner. De fleste danske producenter har udviklet modeller med lavere udslip end de gældende danske miljøkrav og kan også i mange tilfælde opfylde de partikelkrav, der gælder for det nordiske miljømærke, Svanen. Der forventes udelukkende positive økonomiske konsekvenser for producenterne som følge af en øget efterspørgsel efter nye brændeovne og pejseindsatse.

Borgere

For borgere i områder med fjernvarme eller naturgas vil der være økonomiske konsekvenser forbundet med enten udskiftning eller nedlæggelse af en brændeovn eller pejseindsats, som er installeret senest den 1. juni 2008. Det er Miljøministeriets vurdering, at udgiften til udskiftning til en ny brændeovn eller pejseindsats vil beløbe sig til mellem 5.000 kr. og 20.000 kr. Ønsker ejeren at nedlægge brændeovnen eller pejseindsatsen, vurderes omkostningerne at udgøre ca. 5.000 kr. inkl. efterreparationer på ejendommen. Ved udskiftning vil der kunne opnås en forbedret brændeøkonomi på gennemsnitligt 10 pct., som i nogen grad kan kompensere for udgifterne til udskiftning. Den samlede totalomkostning for brændeovnsejerne ved tiltaget, hvis alle kommuner tilslutter sig ordningen i 2024, er på opgjort til ca. 333 mio. kr. i nutidsværdi frem mod 2040, når besparelser fra lavere brændeforbrug og senere skrotninger eller udskiftninger medregnes. Hvis alene de fem større miljøzonekommuner København, Aarhus, Aalborg, Odense og Frederiksberg tilslutter sig ordningen vil totalomkostningen være ca. 48 mio. kr. i nutidsværdi frem mod 2040. Den påtænkte udmøntning af lovforslaget vurderes ikke at have administrative konsekvenser for borgerne.

Miljømæssige konsekvenser

Det er med stor usikkerhed estimeret, at ordningen i alt kan bidrage til en reduktion på ca. 7.360 sparede tons PM_{2,5} frem til 2040, hvis alle kommuner vælger at tilslutte sig ordningen. Hvis alene de fem miljøzonekommuner København, Aarhus, Aalborg, Odense og Frederiksberg tilslutter sig ordningen, skønnes effekten at være ca. 1.050 sparede tons PM_{2,5} frem til 2040. I forhold til NEC-direktivet og Danmarks målsætning for reduktion af partikler i 2030 vil miljøeffekten alene i år 2030 være 473 tons PM_{2,5}, hvis alle kommuner tilslutter sig. Hvis alene de fem miljøzonekommuner København, Aarhus, Aalborg, Odense og Frederiksberg tilslutter sig ordningen, skønnes miljøeffekten i 2030 at være ca. 68 tons PM_{2,5}.

Udmøntningen af lovforslaget

Lovforslaget planlægges fremsat den 24. februar 2022. Herefter sigtes efter første behandling medio marts og ikrafttrædelse den 1. juli 2022.